

տեսնելու գեներնիս ալ խեղճ ողորմելի փառի շտեմարանին մէջ սպասող տղան է, որ չհամարձակեցար առջևնիս հանելու: Սենք, ըսի, աս բաներուս ձեռնածուծիւն կ'ըսենք, և կուրաբար չենք կրնար հաւատք ընծայել:

Եւ ըսածներուս վրայ կատղելով, և շփոթեալ ինչ ըսելիքը չգիտնալով, սկսաւ սպառնալով ձայնը բարձրացընել և ըսել, թէ զգոյշ կեցիր՝ դիւաց զօրութեամբ գլուխդ մեծ փաստներ կը բերեմ: Այդպիսի խօսքերով, ըսի առանց այլայլելու, զիս չես կրնար վախցընել. քեզի հրաման, ինչ որ կ'ուզես նէ՝ ըրէ, ըսի. թէ որ այդ կարողութիւնը ունիս նէ՝ ինչ հարկ կայ սպառնալու. սենեակդ մտիր, սատանաները գլուխդ ժողովէ, ինչ կ'ուզես նէ ըրէ որ տեսնեմ: Այդպիսի խօսքերով գնա ռամիկ ժողովուրդը խաբէ, ամպէր ծխեմ պիտի ըսելով՝ բերած ամպէրնին ստակ ըրէ: Եւ ըսելով դուրս ելայ, իմանալով որ ինչպէս կուպիտ միջոցներով պարզամիտները կը խաբեն եղեր, առանց ձեռնածունքներուն վարպետութիւնն ունենալու: Եւ ահա տասներհինգ տարիէն աւելի է քանի որ ողորմելի տէրվիշը այդ սպառնալիքը ըրաւ, և դեռ փնաս մը չկրեցի:

* *

Որքանո՞ւ հարգու- նկարագիր:

ՈՐԿԻՄՍՈՒ, ըսելով՝ չեմ իմանար հոս անոնք, որ իրենց երջանկութիւնը կերուխումի վրայ դրեր՝ այնչափ կ'ուտեն ու կը խմեն, մինչև առողջութիւննին ալ կը կորսնցունեն, հանդերձ պժգալի հետեանքներով՝ որ մինակ ալ բաւական ատենի կ'ընեն որկրամոլութեան ախտը: Բայց ես հոս որկրամոլ ըսելով՝ կ'իմանամ սովորական կերուխում սիրող մարդ մը, որ իրեն ախտը չսանձելով, ու իրեն

ծակաչք կերպովը՝ որկրամոլութեան տիտղոսը բաւականապէս կ'արգիւնաւորի: Եսանկի մը հետ սեղանակից եղողները՝ աւելի համը կ'առնեն աս նկարագրիս:

Եւ մէն բանէն առաջ ձրի սեղան կը փնտրուէ. սեղանը օրհնուելու ատենը՝ կը սկսի աչքը կերակուրներուն վրայ պտըտցընել՝ դիտել որ իր ախորժած բաներն են թէ չէ: Հայր մերը լմնցածին պէս՝ հեռուանց չձանցած մէկ բանը կայ նէ՝ պնակը ձեռքը կ'առնէ, ու մօտանց կը նայի, կը հարցընէ թէ ինչ կերակուր է: Կ'ենջակը վրան առնելու ատենը՝ Սենք որ աս կէս օր այնչափ ախորժակ չունիմ կ'ըսէ. բայց ուտելու ատենը աղէկ կ'երենայ ունի թէ չունի: Եւ ուրը կը լմնցընէ չիլմնցընէր՝ Վիսոն որ աս առաւօտ նախաճաշիկս ուշ ըրի, ախորժակս գոց է ըսելով, ամենէն առաջ ինքը խաշածին ձեռք կը զարնէ: Եւ պատառը չկըլլած՝ մէկալը բերանը կը խոթէ. անանկ որ՝ բանի մը պատասխան տալ պէտք ըլլայ նէ, լեցուն թուշերով կարծես թէ չլըսուած լեզու մը կը խօսի: Ուտելու ատեն՝ խօսակցութիւն ընելու տեղն է կ'ըսէ մտքէն, ու իր բանին գործքին հետ կ'ըլլայ. թէպէտ և խեղճը առտուանց ուշ նախաճաշիկ ըրեր է, ախորժակը բաց չէ:

Ուտելու ատենը աչքը ուրիշներուն պնակին մէջն է. նոր կերակուր մը գայ սեղանը նէ, մէկէն կը դիտէ որ կտորն է մեծն ու աղէկը՝ որ ան առնէ: Սիրած մէկ բանը գայ նէ, մէկէն իմ ախորժած կերակուրս է ըսելով՝ ձեռքը կ'երկընցընէ, ու թէպէտ առտուանց ուշ նախաճաշիկ ըրեր է՝ աղէկ մը անկէց ալ կ'ուտէ: Ինքը զինքը անմեղադիր ընելու համար ալ, Եւ իրիկունները ընթրիք ընելու սովորութիւն չունիմ, անոր համար կէս օրը քիչ մը աւելի կ'ուտեմ կ'ըսէ. իրիկունն ըրած ընթրիքս՝ ապուր մը, խորոված մը, անուշեղէն մը, պանիր ու պտուղ է: Ինտալդ կը բռնէ՝ որ

անկից աւելի բան կ'ուտուի մի, չէ թէ միայն իրիկուան ընթրիք, հապա կէս օրուան ճաշ ընելու համար ալ գրեթէ :

Պնակները անձնկ փայլուն ու հացով մաքրած կ'ելեն առջեւն, որ լուալու կարօտութիւն չմընար : Թէ որ համարձակիս ու ըսես իրեն՝ Պնակն կ'երենայ թէ հրամանքդ Եւրոպա քալած, ու առանց որկրամոլութեան՝ շատ ուտելու արուեստը աղէկ սորվեր ես, պատասխան կուտայ : Իրաւ է, բժիշկներէն ալ լսեր եմ որ մարդուս ստամոքսը առաձգական է, քիչով ալ կը լեցուի, շատին ալ տեղիք կուտայ : Բայց ես քիչ անգամ երկրորդին փորձը ըրեր եմ, որովհետեւ բարեկամներու քով կերակուրի քիչ կ'երթամ :

Ինուշեղէնները սեղան կուգան : Բիւ մը անուշը կերակրոյ վրայ մարսեցուցիչ է ըսելով, աղէկ մը անոնց կողմ ալ կը մտնէ : () ղի կամ աճալէն կը հրամցնեն : զաւաթը ձեռքը բռնած՝ պուտիկ մը բերանը կ'առնէ, բերնին չորս գին կը պտըտցնէ, ամէն մէկ ահապին քովէն կ'անցնէ, վեր կը տանի վար կը բերէ, կըլլեմ մի չկըլլեմ մի, վերջապէս կ'որոշէ կըլլելու : Բայց կըլլէն ետքը՝ կարծես թէ կը զղջայ որ դեռ աղէկ մը համը կրնար առնուլ : Ի՞նչ ոճով ինչուան որ զաւաթին տակը հասնի նէ, յայտնի կ'երեցնէ՝ որ Եւրոպա քալած, և ուտելու խմելու արուեստը աղէկ սորվեր է, մանաւանդ երբոր տանուտէրը հաշիւ չպիտոր ցուցնէ :

Ինչ տարբերութիւն ուրիշ սեղանակիցներէն, որ իրենց կարեւոր սնունդը առնելու համար՝ սեղան նստեր են : Ինչ մեղադրելի բան կ'երենայ անոնց աչքին՝ ասանկ կերուխումի սէրը : Իսկ ինքը ուռած կարմրեցած՝ կը սկսի կերակուրներու ու պատառաբոյժներու վրայ պատմութիւններ պատմել : աշխրդիս մէջ ինչ ուտողներ կան : ձրի ճաշը ինչ համով բան է, գրեթէ գլխաւոր համեմն է կերա-

կուրի : և թէ ինքը ինչպէս չէ վարժած շատ ու ձրի ուտելու, բայց բարեկամներու հրաւերքը չմերժելու համար՝ անոնց սեղանը կ'երթայ, ու տանտիրոջը պատիւ ընելու համար՝ կերակուրներուն համը կը նայի : Ա՛յ երջապէս ինքը ինքը սակաւապէտ ու կերուխումի հոգ չունեցող մարդկանց կարգը դնելով, աղէկ քարոզ մըն ալ կուտայ՝ որկրամոլութեան ինչ գէշ բան ըլլալը ցուցնելու համար :

Իհա քեզի սովորական որկրամոլներուն նկարագիրը : Բայց մեղադրելի ու ծիծաղելի ըլլալու համար՝ հարկ չէ որ աս նկարագրիս ամէն մէկ մասը գտնուի վրադ, մէկ երկուքն ալ հերիք է :

*

ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ .

Համայնաւարժ գպրոցին Բարեկարգութեան Պնակները :

ՀԱՄԱՅՆԱՎԱՐԺ ԳՊՐՈՑԸ որպէս զի կարենայ բարեկարգութեամբ առաջ երթալ, պէտք է որ մէջը ըլլան նաև վերակացուններ, ու գրասեղանի զըլխաւորներ . ք, ցուցակներ . ք, ուսման ատեններուն բաժանմունք . ք, հրամաններ . ք, մրցանակ ու պատիժ . ք, քննութիւն :

Ա . Սերապիաններ : — Համայնաւարժ գպրոցի մը մէջ անկարելի է որ վարպետը մինակ կարենայ թէ բան սորվեցնել տղոց և թէ զանոնք կարգի կանոնի մէջ պահել . ուստի պէտք է որ աշակերտներուն մէջ ամենէն ընտիրներէն վեց հոգի ընտրէ Սերապիաններուն, և ասոնց ամէն մէկը մէյմէկ օր կատարէ իրեն պաշտօնը :

Ի՞նչ վերակացուն կը նստի վարպետին մօտ առանձին գրասեղանով, կամ թէ վարպետին գրասեղանին մէկ ծայրը . ինքը հրաման կուտայ տղոց ջուր խմելու կամ հարկաւորութեան եր-